

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Z. L.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2014, č. j. MSK 168153/2013, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 2015, č. j. 18 A 8/2014 - 27,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 2015, č. j. 18 A 8/2014 - 27, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 1. 2014, č. j. MSK 168153/2013 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Rýmařov (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 4. 10. 2013, č. j. MURY 29531/2013, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, za což mu byla uložena pokuta ve výši 5000 Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců a povinnost uhradit náklady správního řízení v paušální výši 1000 Kč.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, které Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 23. 1. 2015, č. j. 18 A 8/2014 - 27 (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“), vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud uvedl, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo zmocněnci žalobce doručeno dne 17. 10. 2013, patnáctidenní lhůta k podání odvolání tak započala běžet dnem 18. 10. 2013 a skončila dne 1. 11. 2013. Jestliže žalobce poslední den odvolací lhůty podal odvolání v elektronické podobě bez zaručeného elektronického podpisu, které doplnil podáním shodného obsahu podaným k poštovní přepravě dne 6. 11. 2013, splnil podmínky dané § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Lze tedy uzavřít, že odvolání bylo podáno včas a žalovaný pochybil, když jej napadeným rozhodnutím zamítl pro opožděnost. Na tomto závěru nemění nic ani to, že odvolání bylo podáno k poštovní přepravě v Libanonu a správnímu orgánu prvního stupně bylo doručeno až dne 25. 11. 2013. Správní řád takovou možnost nevylučuje, naopak v jeho § 40 odst. 1 písm. d) se uvádí, že poštovní zásilka může být podána držiteli poštovní licence, který má obdobné postavení v jiném státě. Krajský soud nesouhlasil s argumentací žalovaného, že šlo o zneužití práva a předem promyšlený postup, neboť postup zmocněnce žalobce v jiných řízeních nepovažoval za rozhodný pro posouzení výkonu práva žalobce v této věci. Krajský soud naopak považoval za významné to, že ke spáchání přestupku mělo dojít dne 7. 7. 2013, přičemž potvrzení odvolání proti správnímu orgánu prvního stupně bylo podáno k poštovní přepravě dne 6. 11. 2013, tedy v době, kdy z hlediska běhu zákonných lhůt nehrozilo nebezpečí zániku odpovědnosti za přestupek. Krajský soud zdůraznil, že zákaz zneužití práva představuje výjimku z pravidla, a pokud by nebyly odvolání předanému k poštovní přepravě v Libanonu přiznány právní účinky předpokládané § 37 odst. 4 správního řádu, došlo by k odepření procesního práva žalobce na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

II. Kasační stížnost

[3] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Napadený rozsudek považoval za nepřezkoumatelný, neboť vlastní úvahy krajského soudu ke sporné otázce (tj. zda byl postup žalobce při podání odvolání zneužitím práva) tvoří necelý jeden odstavec napadeného rozsudku. Krajský soud nijak nezduvodnil, proč postup zmocněnce žalobce v jiných řízeních nepovažoval za rozhodný a proč je významné, zda se blížil zánik odpovědnosti za přestupek či nikoli.

[4] Stěžovatel namítl, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda odvolání žalobce bylo podáno včas, resp. zda bylo zneužitím práva. Stěžovatel nijak nezpochybňoval, že je obecně možné učinit podání na poště v zahraničí, avšak vzhledem k okolnostem této věci dospěl k závěru, že podání potvrzení odvolání v Libanonu představovalo cílenou procesní obstrukci. Zmocněnec žalobce se v době podání odvolání nacházel v České republice, komunikoval se správními orgány, disponoval uznávaným elektronickým podpisem a zcela shodný postup využil i v dalších správních řízeních. Nešlo tedy o běžnou životní situaci, ale o účelové jednání se záměrem ztížit postup správních orgánů. Není přitom podstatné, že jsou tyto obstrukce páčány v době, kdy nehrozí zánik odpovědnosti za přestupek. Dovedeno ad absurdum, právní názor krajského soudu by znamenal, že stejný postup účastníka na počátku řízení o přestupku nebude zneužitím práva, avšak v době blízké zániku odpovědnosti za přestupek stejné jednání již zneužitím

pokračování

práva bude. Sporný úkon žalobce pak nelze posuzovat izolovaně, a to jednak vzhledem k délce lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek, jež činí pouze jeden rok, jednak vzhledem k tomu, že šlo o pouhé potvrzení blanketního odvolání, po němž musí následovat další úkony (výzva správního orgánu k doplnění důvodů odvolání apod.).

[5] Stěžovatel v doplnění kasační stížnosti dodal, že krajský soud rozhodoval o celkem čtyřech žalobách proti rozhodnutím stěžovatele, v nichž šlo o zcela shodnou právní otázku jako v nyní posuzované věci. V jednom případě žalobu zamítl s odůvodněním, že žalobce zastupovala právnická osoba, které nic nebránilo podat odvolání prostřednictvím povinně zřízené datové schránky, tudíž podání písemného potvrzení z Libanonu se jeví jako zjevná procesní obstrukce. V ostatních třech případech, v nichž krajský soud žalobám vyhověl, zastupoval žalobce ve správním řízení Ing. M. J. jako obecný zmocněnec. Podle názoru stěžovatele však mezi těmito případy není důvod rozlišovat, neboť i Ing. J. měl k dispozici jednodušší způsob jak podání doručit a v rozhodné době se nacházel v České republice, kde přebíral písemnosti. Nic mu tedy nebránilo podat odvolání v České republice písemně nebo s uznávaným elektronickým podpisem, kterým v rozhodné době disponoval a který v jiných podáních vůči správním orgánům užíval. Stěžovatel měl za to, že postup Ing. J. byl stejně jako v případě právnické osoby s datovou schránkou zcela zjevnou procesní obstrukcí, a krajský soud tedy posoudil shodné případy odlišně, čímž porušil zásadu rozhodovat v obdobných případech obdobně. Dle stěžovatele není bez významu ani to, že ve všech čtyřech věcech zastupuje žalobce v soudním řízení Mgr. Jaroslav Topol, který takto spojuje různé osoby obecných zmocněnců, což jen podporuje závěr o tom, že se od počátku jednalo o záměrnou a promyšlenou procesní obstrukci.

[6] Žalobce svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a za stěžovatele jedná osoba s příslušným vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

[8] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[9] Úvodem považuje Nejvyšší správní soud za vhodné stručně rekapitulovat skutečnosti podstatné pro nyní posuzovanou věc. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo zmocněnci žalobce Ing. M. J. doručeno dne 17. 10. 2013. Patnáctidenní lhůta pro podání odvolání proti tomuto rozhodnutí (§ 83 odst. 1 správního řádu) tedy uplynula dne 1. 11. 2013. V tento den v 18.27 hod. doručil Ing. J. správnímu orgánu prvního stupně prostřednictvím e-mailu bez uznávaného elektronického podpisu odvolání. Následně dne 7. 11. 2013 v 14.27 hod., tedy den po uplynutí lhůty pro doplnění odvolání podaného prostřednictvím datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu (§ 37 odst. 4

správního řádu), obdržel správní orgán prvního stupně další e-mail Ing. J., již opatřený uznávaným elektronickým podpisem. V něm Ing. J. potvrdil podání odvolání a omluvil se, že tak činí o den později, neboť mu nefungoval elektronický podpis, tak požádal kolegu, aby donesl dopis na poštu, ale ten to zřejmě nestihl před svým odletem na dovolenou. Dne 25. 11. 2013 pak správní orgán prvního stupně obdržel listovní zásilku podanou k poštovní přepravě v Libanonu dne 6. 11. 2013, v níž Ing. J. po označení žalobce a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně uvedl: *„Ve výše uvedené věci podávám odvolání proti rozhodnutí“*. Stěžovatel však v napadeném rozhodnutí posoudil toto formálně včasné zaslané potvrzení odvolání z Libanonu jako zneužití práva, resp. obcházení zákona, které nepožívá právní ochrany, a uzavřel, že zákonná lhůta pro podání odvolání marně uplynula dne 1. 11. 2013, takže rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nabylo právní moci dne 2. 11. 2013.

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti, tedy tím, zda je napadený rozsudek srozumitelný a zda je v jeho odůvodnění uveden dostatek důvodů podporujících jeho výrok (k nepřezkoumatelnosti viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS, všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku ve způsobu, jakým krajský soud posoudil otázku zneužití práva. Krajský soud v této souvislosti uvedl, že zákon nevylučuje podání poštovní zásilky v zahraničí, přičemž v nyní posuzované věci k tomu došlo v době, kdy z hlediska běhu zákonných lhůt nehrozil zánik odpovědnosti za přestupek; postup zmocněnce žalobce v jiných věcech nepovažoval krajský soud za rozhodný. Byť je toto odůvodnění poměrně stručné, je z něho jednoznačně patrné, jakými úvahami se krajský soud řídil a co bylo rozhodovacím důvodem napadeného rozsudku. O tom ostatně svědčí i to, že stěžovatel se závěry napadeného rozsudku bez obtíží polemizuje a vznáší proti němu dostatečně konkretizované kasační námitky. Napadený rozsudek je tedy jednoznačně přezkoumatelný.

[11] K námitce nesprávného posouzení právní otázky Nejvyšší správní soud předně uvádí, že se obdobnou věcí již zabýval, a to v rozsudku ze dne 18. 3. 2015, č. j. 1 As 16/2015 – 30. Za situace, kdy se skutkový i právní stav věci podstatně neliší a argumenty predestované v kasační stížnosti jsou identické, nemá Nejvyšší správní soud žádný rozumný důvod revidovat právní názor vyjádřený v citovaném rozsudku.

[12] Zneužití práva, resp. zásada zákazu zneužití práva, není v českém právním řádu výslovně zakotvena zákonem. Aplikací tohoto institutu ve správním řízení se Nejvyšší správní soud zabýval například v rozsudku dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 – 48, publ. pod č. 869/2006 Sb. NSS, kde zdůraznil, že *„[z]neužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady lex specialis derogat legi generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz. Knapp, V.: Teorie práva. C. H. Beck, Praha, 1995, s. 184-185). Výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu.“*

pokračování

V tomto rozsudku rovněž konstatoval, že institut zákazu zneužití subjektivních práv představuje materiální korektiv formálního pojmání práva, prostřednictvím něhož se do právního řádu vnaší hledisko ekvity (spravedlnosti). Zákon, jenž je ze své povahy obecný, nemůže pojmově pamatovat na všechny myslitelné životní situace, které mohou za jeho účinnosti nastat. V důsledku toho se může přihodit, že určité chování formálně vzato – ve skutečnosti ovšem pouze zdánlivě, odpovídá dikci právního předpisu, avšak je zároveň pocítováno jako zjevně nespravedlivé, neboť v rozporu s určitými základními hodnotami a s rozumným uspořádáním společenských vztahů působí společnosti újmu. Takové chování má potom povahu nikoliv výkonu subjektivního práva, nýbrž jeho (právem reprobovaného) zneužití. Zákaz zneužití práva však musí být chápán jako výjimka z pravidla.

[13] Zneužití práva v přestupkovém řízení posuzoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011 – 81, publ. pod č. 2452/2012 Sb. NSS, v němž se zabýval otázkou, zda volba zástupce z Kuvajtu pro řízení o přestupku může představovat zneužití práva na zastoupení. Dospěl při tom k závěru, že *[j]ednání směřující ke zneužití práva musí být dostatečně prokázáno. V takovém případě pak rozhodující subjekt nemusí poskytnout právnímu jednání účastníka řízení ochranu - nepřizná mu účinky. [...] Vždy však bude nezbytné vycházet z individuálních okolností každého jednotlivého případu.*“ V usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 – 74, publ. pod č. 2099/2010 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[z]ákaz zneužití práva je pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdcích hodnotách, k nimž vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odeprání ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. [...] [Z]ákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, zejména principem právní jistoty, s nímž se - zcela logicky - nejvíce střetává.“* V této souvislosti je třeba zdůraznit, že zákon v případě projednání přestupku stanoví nepřekročitelný časový limit směřující vůči státu, který v takto určené lhůtě musí být správními orgány k tomu povolanými připraven spravedlnost vykonat (viz § 20 odst. 1 věta před středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů: *„Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok.“*). Přestože tato objektivní lhůta směřuje především vůči státu jako ochrana obviněného, váže nejen stát samotný, ale vztahuje se svým způsobem i na postavení obviněného v řízení, a to v tom smyslu, že nepokrývá takové překážky, na které stát v průběhu řízení nemá vliv. Jestliže překážky bránící státu navzdory realizované snaze věc ve stanovené lhůtě pravomocně skončit jsou v extrémním rozporu s účelem řízení o přestupku (srov. § 1 zákona o přestupcích), svou podstatou porušují nejen zákon, ale současně též i podmínky spravedlivého procesu (stanoveného postupu) vyplývající z ústavního pořádku. Sem spadají např. jednání nesoucí zřetelné snahy procesní obstrukce, ale i takové, které - ačkoli takové znaky postrádají - sledují již mimoprocesní cíle (viz výše citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 70/2008 – 74). Lze tedy shrnout, že institut zneužití práva je možné použít pouze ve zcela výjimečných situacích a jednání ke zneužití práva směřující musí být v konkrétním případě dostatečně prokázáno. Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda se v nyní posuzovaném

případě jedná o onu výjimečnou situaci, na kterou lze aplikovat zákaz zneužití práva, a zda stěžovatel dostatečným způsobem toto jednání prokázal.

[14] S krajským soudem se lze ztotožnit v tom, že samotné podání listovní zásilky na poště v zahraničí nepředstavuje bez dalšího zneužití práva. Taková situace může zcela běžně nastat a zákon s ní ostatně počítá [srov. § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu]. Krajský soud však dospěl k nesprávnému závěru, že v nyní posuzované věci nebylo namístě zohlednit postup zmocněnce žalobce Ing. J. v jiných řízeních. Právě širší kontext jednání zmocněnce žalobce totiž může prokázat případné obstrukční či zneužívající jednání a odlišit tak náhodné podání písemnosti k poštovní přepravě v cizině od cílené procesní strategie. Stěžovatel proto v napadeném rozhodnutí správně poukazoval na shodné procesní postupy téhož zmocněnce v různých správních řízeních, které dle jeho názoru prokazují, že se zmocněnec žalobce dopustil i v tomto případě obstrukčního jednání, jemuž nenáleží právní ochrana. Zohlednění procesní aktivity zmocněnce i v jiných správních řízeních je rovněž nezbytné pro posouzení věrohodnosti žalobních tvrzení žalobce.

[15] Dle Nejvyššího správního soudu je tedy při posouzení této věci třeba vzít v potaz, že podání potvrzení odvolání na poště v Libanonu učinil zmocněnec žalobce prostřednictvím třetí osoby ve více případech. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho rozhodovací činnosti známo, že kromě nyní posuzovaného případu proběhla před stěžovatelem přinejmenším další dvě přestupková řízení, ve kterých Ing. J. vystupoval jako zmocněnec obviněného z přestupku (jeho postup v těchto řízeních byl předmětem již citovaného rozsudku ze dne 18. 3. 2015, č. j. 1 As 16/2015 – 30, a bude posuzován též ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 As 34/2015). Ing. J. vystupoval jako zmocněnec i v přestupkovém řízení vedeném před Krajským úřadem kraje Vysočina, v němž taktéž došlo k obdobnému postupu při podání odvolání (věc byla vedena u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 137/2014 a byla skončena odmítnutím kasační stížnosti žalobce pro neodstranění jejích vad). Společným rysem zmíněných případů je, že vždy byla odvolání podána v poslední den patnáctidenní lhůty (§ 83 odst. 1 správního řádu) prostým e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu. Ing. J. nato svá podání potvrdil e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem (kromě věci projednané pod sp. zn. 1 As 16/2015, kde jej potvrdil prostým emailovým podáním bez uznávaného elektronického podpisu), ovšem vždy se tak stalo po uplynutí pětidenní lhůty ve smyslu § 37 odst. 4 správního řádu (v nyní posuzované věci dne 7. 11. 2013); je tedy zjevné, že Ing. J. uznávaným elektronickým podpisem disponoval (přinejmenším ve věcech vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 As 34/2015 a pod sp. zn. 1 As 137/2014, v nichž potvrdil svá odvolání po 7. 11. 2013). Elektronická podání byla následně ve všech případech doplněna písemným originálem podaným k poštovní přepravě v Libanonu v listopadu roku 2013 tak, aby byla splněna zákonná pětidenní lhůta. V nyní posuzovaném případě byla zásilka podána na poštu v Libanonu dne 6. 11. 2013, ve dvou případech dne 10. 11. 2013 (ve věcech vedených následně u NSS pod sp. zn. 9 As 34/2015 a pod sp. zn. 1 As 137/2014) a ve věci projednané pod sp. zn. 1 As 16/2015 dne 4. 11. 2013.

[16] Vzhledem k výše uvedenému shledává Nejvyšší správní soud v postupu Ing. J. jako zmocněnce různých obviněných z přestupku několik okolností, které nasvědčují tomu, že jeho jednání bylo ve skutečnosti účelové a úmyslně obstrukční. Nejvyšší správní

pokračování

soud za prvé nepovažuje za logické, že Ing. J. doručoval svá podání prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb, i když by pro něj bylo mnohem úspornější a snadnější činit úkony vůči správnímu orgánu prostřednictvím veřejné datové sítě za použití uznávaného elektronického podpisu, jímž zjevně disponoval. Naopak již jeho samotná praxe, kdy nejprve zaslal správnímu orgánu blanketní podání e-mailem, jež následně potvrzuje písemným podáním na poště (a nikoliv jednodušeji e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem), se jeví jako zbytečně zdlouhavá. Jeho ničím nedoložené tvrzení o údajné nefunkčnosti uznávaného elektronického podpisu (který byl ve třech výše uvedených případech „opraven“ vždy den po skončení zákonné lhůty pro potvrzení podání) považuje Nejvyšší správní soud za účelové.

[17] Nepravděpodobně vyznívají i tvrzení o důvodech pro odeslání zásilky z Libanonu. V nyní posuzované věci zmocněnec žalobce nejprve ve správním řízení (v e-mailovém potvrzení odvolání ze dne 7. 11. 2013) uvedl, že mu nefungoval elektronický podpis, tak požádal kolegu, aby donesl dopis na poštu, ale ten to zřejmě nestihl před svým odletem na dovolenou. V žalobě přitom přímo žalobce tvrdil, že požádal svého kolegu o odeslání několika dopisů, přičemž tento kolega s dopisy nestihl dojít na poštu před svým odletem do Libanonu, kam mířil za svou rodinou, která přišla ve válce v Sýrii o domov. Tato tvrzení jsou ve vzájemném rozporu, neboť si odporují v tom, kdo přesně do Libanonu odjel (zda kolega žalobce navštívit svou rodinu či kolega Ing. J. na dovolenou); k tomu je možné dodat, že na listovní zásilce odeslané z Libanonu byl jako odesílatel uveden přímo Ing. J. s adresou: X. Tvrzení uplatněná v nyní posuzované věci jsou navíc v rozporu s vysvětlením postupu Ing. J. jako zmocněnce v jiných věcech. Ve věci projednané Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 As 16/2015 byl jeho postup vysvětlován tím, že vzhledem k zastupování velkého počtu účastníků po celé republice nestihá docházet na poštu, a proto využívá pomoci asistenta, který má na starosti odesílání pošty (oproti tomu v nyní posuzované věci správnímu orgánu uvedl, že mu nefungoval elektronický podpis, tak požádal kolegu, aby jeho dopis odnesl na poštu). Tento asistent ovšem „dávku“ pošty zapomněl odeslat před svým odjezdem na dovolenou, a proto zásilky podal až na poště v Libanonu. I pokud by Nejvyšší správní soud takové vysvětlení akceptoval, asistent Ing. J. by za běžných okolností buď nechal poštu k vyřízení někomu jinému v České republice (i vzhledem k jejímu předpokládanému objemu, neboť jak uvedl žalobce ve věci projednávané pod sp. zn. 1 As 16/2015, jednalo se o celou „dávku“), anebo by zásilky odeslal již z letiště, ze kterého odlétal. I kdyby však skutečně asistent Ing. J. omylem přivezl zásilky s sebou na dovolenou, lze předpokládat, že by je odeslal všechny v jeden okamžik a vyřídil tak všechny zásilky společně. Skutečnost, že písemnosti byly odesílány v různé dny, naopak svědčí o tom, že byly předem připraveny tak, aby byly postupně podávány zpravidla ke konci pětidenních lhůt pro potvrzení odvolání zaslaných správnímu orgánu prostým e-mailem.

[18] Dále je třeba poukázat na to, že odesílatel jednotlivých potvrzení (tj. pravděpodobně asistent, resp. kolega Ing. J.) se nacházel v Libanonu nejpozději od 4. 11. 2013, kdy podal na tamní poštu písemné potvrzení odvolání ve věci projednané Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 As 16/2015. Zásilky podané na libanonské poště dne 10. 11. 2013 (jak tomu bylo ve věcech vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 As 34/2015 a pod sp. zn. 1 As 137/2014) musely potvrzovat podání zaslané správnímu orgánu prostým e-mailem nejdříve dne 5. 11. 2013 (tj. pět dnů před jejich

doplněním písemnou formou), tedy až v době, kdy se již kolega Ing. J. musel nacházet na území Libanonu. Ing. J. by tedy v takovém případě musel předat svému kolegovi písemnou zásilku k potvrzení odvolání dříve, než sám zaslal toto odvolání prostým e-mailem správnímu orgánu.

[19] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shrnuje, že postup žalobce nevedl k realizaci jeho práva na spravedlivý proces, nýbrž k úmyslnému protahování řízení a oddalování konečného rozhodnutí ve věci. Byť procesní postup zmocněnce žalobce ve správním řízení nevedl ke konkrétnímu užitku či výhodě pro žalobce (neboť nedošlo k marnému uplynutí prekluzivní lhůty pro projednání přestupku), i tak se jednalo o procesní obstrukce, jež znemožnily zákonem předvídaný plynulý postup stěžovatele v řízení. Stěžovateli se v napadeném rozhodnutí podařilo dostatečně prokázat, že jednání zmocněnce stěžovatele směřuje ke zneužití práva, a to právě poukázáním na shodnou procesní taktiku zmocněnce žalobce v jiných řízeních, kterou krajský soud chybně opomněl zohlednit. Správní orgány zde navíc nedisponovaly žádnými procesními prostředky, kterými by mohly na obstrukční jednání zmocněnce žalobce účinně reagovat. Postupu zmocněnce žalobce proto mohly čelit jedině tak, že mu nepřiznaly právní účinky a považovaly jej za zneužití práva. Na základě výše popsanych skutkových okolností lze tedy uzavřít, že postup zmocněnce žalobce ve správním řízení představoval výjimečnou situaci, na kterou je nutno nahlížet jako na zneužití práva, a stěžovatel proto postupoval správně, pokud takovému postupu nepřiznal právní účinky a k potvrzení odvolání zaslanému z Libanonu nepřihlížel.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. napadený rozsudek zrušil pro nesprávné posouzení právní otázky ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2015

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu